

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Анімація»
3 роки навчання
(початковий, основний, вищий рівні)

*«Схвалено для використання в закладах позашкільної освіти»
(лист ІМЗО від 27.12.2019 № 22.1/12-Г-1225);
витяг з протоколу засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти
науково-методичної ради з питань освіти МОН України
від 23.12.2019 № 4).*

Автори: Юровська Л. Г. Кольцова С. М.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Анімація, мультиплікація — вид кіномистецтва, твори якого створюються шляхом знімання послідовних фаз руху намальованих або об'ємних об'єктів. Ці твори називають анімаційними або мультиплікаційними фільмами (мультифільмами).

Створення навчальної програми обумовлено підвищеним інтересом дітей до кіномистецтва, зокрема, анімації.

Пропонована програма побудована на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, які передбачають розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь вихованців, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти і командної роботи, успішну інтеграцію в соціум і професійну самореалізацію.

В основу навчальної програми покладені авторські матеріали керівників гуртків комунального закладу позашкільної освіти «Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка» Дніпропетровської обласної ради».

Навчальна програма реалізується у гуртках, студіях, творчих об'єднаннях, клубах закладів позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку та спрямована на вихованців 5-18 років.

Мета програми полягає у формуванні ключових компетентностей особистості засобами анімації.

Завданнями навчальної програми є формування таких компетентностей:
пізнавальної, яка передбачає оволодіння основними знаннями та поняттями з анімаційного кіномистецтва;

практичної, яка полягає у формуванні художніх вмій та навичок створення художніх творів засобами анімації; опанування прийомами роботи в різних техніках з різноманітними матеріалами та інструментами;

творчої, яка полягає у набутті досвіду власної творчої діяльності з художньої творчості, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток художніх, творчих здібностей, системного, просторового і

логічного мислення, творчої уяви, фантазії; формування стійкого інтересу до художньої творчості, потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні;

соціальної, яка орієнтована на розвиток трудової і естетичної культури, досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування кращих особистісних рис, ціннісного ставлення до себе та інших, до традицій українського народу, вміння працювати в колективі; розвиток здатності до професійного самовизначення, творчого самовдосконалення; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Навчальна програма передбачає 3 роки навчання:

початковий рівень – 144 год/рік (4 год/тиждень); діти 5-9 років;

основний рівень – 216 год/рік (6 год/тиждень); діти 10-14 років;

вищий рівень – 288 год/рік (8 год/тиждень); діти 15-18 років.

Навчальна програма передбачає проведення спеціальних занять з розвитку фантазії та уяви, оволодіння прийомами та техніками образотворчого мистецтва, дизайну; вивчення історії мистецтв та кінематографу, літературної творчості (написання сюжетів та сценаріїв), заняття з режисури, робота над колективними та авторськими анімаційними проектами. Також до програми включені так звані «уроки милування природою», які привчають вихованців концентрувати увагу на довкіллі та суспільстві, що є однією з важливіших професійних рис режисерів, художників та аніматорів.

Методами опрацювання навчального матеріалу є: словесні (бесіда, розповідь, пояснення тощо); наочні (ілюстрації, перегляди, стимулювання наочної діяльності, спостереження); практичні (тренувальні вправи, індивідуальні та групові творчі завдання); репродуктивні (відтворювальні вправи); частково-пошукові (виконання під керівництвом педагога); пошукові (самостійний підбір матеріалів, обговорення конструктивних рішень, вибір власного варіанту виконання роботи); інноваційні (порівняльний аналіз, моделювання очікуваного результату, метод проблемних та експериментальних ситуацій); формування пізнавального інтересу (пізнавальні ігри).

Загальними принципами організації освітньої діяльності є: науковість, синтез інтелектуальної та практичної діяльності, індивідуальний підхід, поступовість викладення матеріалу. Педагогічними технологіями - співробітництво, створення ситуації успіху, колективного творчого виховання.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові, залікові заняття, опитування, захист творчої роботи, участь в конкурсах.

Навчання не потребує спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості.

Теми та розподіл годин навчально-тематичного плану вказано орієнтовно. За необхідності, в установленому порядку, керівник гуртка може внести зміни до кількості годин у межах кожного року навчання. Враховуючи інтереси вихованців, їх кількість у групі, стан матеріально-технічного забезпечення,

керівник гуртка може змінювати кількість теоретичних і практичних занять (залежно від того, як швидко та якісно вихованці набувають практичних навичок), враховуючи обсяг часу, що передбачений типовими навчальними планами.

Початковий рівень НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	2	4
2.	Колір та його властивості	4	12	16
3.	Лінія та її зображувальні можливості	2	14	16
4.	Об'ємні форми	2	4	6
5.	Нетрадиційні техніки зображувальної діяльності	2	20	22
6.	Літературно-художня творчість	2	16	18
7.	Інтерпретація художнього твору	-	28	28
8.	Мова анімації	4	8	12
9.	Фольклорні традиції в анімації	4	8	12
10.	Творчі майстерні	-	8	8
11.	Підсумок	-	2	2
Разом:		22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (4 год.)

Теоретична частина. Анімація: суть поняття, її види та типові технології. Історія світової та української анімації. Світові аніматори: Еміль Рейно, Еміль Коль, Владислав Старевич, Уолт Дісней.

Практична частина. Перегляд перших анімаційних стрічок «Динозавр Герті», «Пароходик Віллі», «Помста кінооператора», «Золота антилопа» «Як козаки куліш варили», «Вовк залізні зуби», «Пригоди капітана Врунгеля», «Рукавичка», «Ну, постривай», «Капітошка» (за вибором педагога). Малювання героїв анімаційних фільмів (за власним задумом).

2. Колір та його властивості (16 год.)

Теоретична частина. Колір та його роль у композиції. Фізіологія сприйняття кольору. Характеристика кольору. Ахроматичні та хроматичні кольори. Закони змішування кольорів. Психофізіологічний вплив кольору. Кольорові гармонії. Кольори у природі.

Практична частина. Вправи на змішування кольорів. Творчі вправи «Колір і почуття». Малювання гуашшю, аквареллю, вугіллям, пастеллю (за власним задумом та завданням педагога).

3. Лінія та її зображувальні можливості (16 год.)

Теоретична частина. Умовність лінійного зображення. Лінії і форми в інтер'єрі. Лінії в архітектурі. Лінії у міських та сільських краєвидах.. Лінія та настроїв. Міміка людини, тварин. Силуетні рухи тварин.

Практична частина. Вправа «Емоційна лінія» («нервова», «повільна» тощо). Малювання міських, сільських пейзажів, картин природи, людей та тварин у статичному положенні та русі.

4. Об'ємні форми (6 год.)

Теоретична частина. Поняття об'ємної форми, передача об'єму на площині. Поняття тіні та світлотіні. Скульптура: суть поняття, різновиди, техніки виконання, матеріали. Поняття пластичних матеріалів (пластилін, глина, солоне тісто), особливості роботи з ними. Рельєф. Барельєф.

Практична частина. Ліплення з пластичних матеріалів (за вибором дітей) нескладних барельєфів та виробів об'ємної форми: овочів, фруктів тощо. Пластичні ігри: ліплення фігур тварин, комах та людей у статичному положенні та русі; розігрування з ними сценок-імпровазацій, сценок-мініатюр.

Перегляд анімаційних фільмів, виконаних у різних техніках об'ємної анімації: «Конфлікт» (Г. Бардін), «Світла особистість», «Нікого немає вдома», «Хатинка для равлика» (О. Педан), «Країна мрій» (С. Коваль).

5. Нетрадиційні техніки зображувальної діяльності (22 год.)

Теоретична частина. Нетрадиційні техніки малювання: пальчики-пензлі, друк від руки, штамп, штемпель, плямографія, кольорові ниточки, тампонування, набризк, малювання на зім'ятому папері, монотопія, малювання на вологому папері, граттаж, малювання восковими крейдочками або свічкою, малювання зубною щіткою, малювання поролоном, малювання манкою.

Нетрадиційні техніки ліплення: маше, пап'є-маше.

Нетрадиційні паперові техніки: оригамі, квілінг, айріс-фолдінг тощо.

Практична частина. Виконання вправ для оволодіння прийомами нетрадиційних технік зображувальної діяльності. Індивідуальне та колективне малювання під музику, за мотивами віршів та фразеологізмів. Виготовлення ляльок з природних та підручних матеріалів.

Перегляд анімаційних фільмів: «Філін одружується на гусці», «Дві сестри» (К.Ліф), «Засипле сніг доріжки» (Є. Сивокінь), «Адажіо» (Г. Бардін).

6. Літературно-художня творчість (18 год.)

Теоретична частина. Літературно-художня творчість: фольклорна та літературна поезія, проза. Основні літературні жанри фольклору. Римування. Рима. Види рим. Способи римування.

Структура літературного твору. Тема та ідея твору. Герой та антигерой.

Практична частина. Вправи на римування слів. Читання українських народних казок (за вибором педагога). Вивчення та складання лічилок, закличок, колядок, загадок, казок. Складання казок та історій у віршах та прозі.

7. Інтерпретація художнього твору (28 год.)

Практична частина. Аналіз тексту та композиції художнього твору. Інтерпретування знайомих художніх творів за допомогою образотворчих та театральних прийомів. Виготовлення ілюстрацій до казок та оповідань (за вибором педагога та власним задумом). Гра-дуель «Відгадай загадку» (пантоміма).

8. Мова анімації (12 год.)

Теоретична частина. Структура фільму. Кадр, план, ракурс, композиція кадру, рух у кадрі. Поняття розкадровки та кадроплану.

Практична частина. Перегляд анімаційних стрічок, аналіз структури фільму. Створення розкадровок за мотивами відомих мультфільмів. Створення розкадровок за мотивами літературних творів – відомих казок, пісень, віршів. (за вибором педагога).

9. Творча майстерня (8 год.)

Практична частина. Виготовлення ілюстрованої книжки-розкладки за власним сюжетом.

10. Фольклорні традиції в анімації (12 год.)

Теоретична частина. Фольклорні традиції як джерело натхнення для режисерів-аніматорів. Традиції та звичаї українського народу: святково-обрядова культура.

Петриківський розпис: коротка історія, відомі майстри, техніка виконання і особливості розпису.

Практична частина. Ілюстрування народних пісень (малювання розкадровок). Малювання різдвяних листівок, розписування писанок, ліплення з глини народних іграшок, виготовлення ляльок-мотанок, витинанок тощо.

Вимальовування та комбінування основних елементів петриківського розпису: «зернятко», «горішок», «їжачок». Вимальовування елементів: колосок, листочок, цибулька, ромашка, волошка, калина, малина, вишня.

Перегляд анімаційних фільмів, створених за мотивами усної української народної творчості: «Щедрик» (С. Коваль), «Свято» (за мотивами творчості М. Приймаченко), «Чарівний горох».

Заочна екскурсія музеями декоративно-ужиткового мистецтва.

11. Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- суть поняття анімації, її види та типові технології;
- історію світової та української анімації;
- поняття кольору, композиції, контрасту;
- поняття лінії та її виражальних можливостей;
- поняття об'ємної форми, засоби передачі об'єму на площині;
- поняття тіні та світлотіні;
- основні елементи анімації;
- поняття літературно-художньої творчості;
- літературні жанри фольклору;
- нетрадиційні техніки малювання, ліплення, паперові техніки;
- базові традиції та звичаї українського народу.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- розпізнавати основні та створювати нові кольори;
- розпізнавати лінії у місті і у природі;
- малювати міські, сільські пейзажі, картини природи, людей та тварин у різних планах;
- передавати емоції лініями;
- прийоми передачі об'єму;
- римувати слова;
- інтерпретувати художні твори;
- виконувати художні твори із застосуванням прийомів нетрадиційних технік зображувальної діяльності.

Вихованці мають набути досвіду:

- зображувальної діяльності;
- роботи з гуашшю, аквареллю;
- малювання графічних робіт;
- роботи з пластичними матеріалами;
- виконання художніх творів із застосуванням прийомів нетрадиційних технік літературної творчості;
- римуння слів, складання казок в прозі та поезії;
- інтерпретації художніх творів;
- аналізу анімаційних творів.

Основний рівень
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	3	3	6
2.	Перекладна анімація	3	3	6
3.	Композиція кадру	1	5	6
4.	Графічні техніки у створенні анімаційних фільмів	1	5	6
5.	Пласка рухома маріонетка	-	15	15
6.	Рух маріонетки під камерою	2	8	10
7.	Колір та його властивості	1	5	6
8.	Творчі майстерні	1	20	21
9.	Пластичні матеріали в анімації	2	10	12
10.	Зйомка навчальних етюдів	-	12	12
11.	Літературно-художня творчість	3	21	24
12.	Анімаційне мистецтво в Україні	1	5	6
13.	Фольклорні традиції в анімації	1	8	9
14.	Робота над анімаційним фільмом	-	74	74
15.	Підсумок	-	3	3
Разом:		19	197	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (6 год.)

Теоретична частина. Кіножанр: його види та особливості: екшн (вестерн, гангстерський фільм, кіно бойових мистецтв, гірський фільм); пригодницький фільм; детективний фільм; фільм-драма (трагедія, камершпіле); історичний фільм (військовий фільм); кінокомедія (комедія станів (ситуацій), комедія характерів, чорна комедія, пародія, фарс); мелодрама (любовна історія); сімейний фільм; музичний фільм (мюзикл або оперета); трилер (містичний трилер, катастрофа); фільм жахів; фантастичний фільм (фентезі, фантазмагорія, військово наукова фантастика, кіберпанк).

Практична частина. Перегляд та аналіз анімаційних фільмів, створених у різних кіножанрах. Замальовування сцен, що найбільше запам'ятались.

2. Перекладна анімація (6 год.)

Теоретична частина. Поняття перекладної анімації, її суть та особливості.

Практична частина. Перегляд анімаційних фільмів «Їжачок у тумані» (Ю. Норштейн), «Пригоди капітана Врунгеля» (Д. Черкаський), «Пори року» (А. Готліб) тощо. Малювання персонажів мультфільмів у різних техніках зображувального мистецтва (за власним задумом).

3. Композиція кадру (6 год.)

Теоретична частина. Правила успішного кадру: композиція, перспектива, світло, колір. Смысловий і образотворчий центр кадру. Принцип рівноваги при заповненні картинної площини. Ритмічний малюнок кадру.

Поняття та принципи стилізації. Особливості стилізації форм рослинного та тваринного світу.

Практична частина. Виготовлення малюнка-кадру з використанням прийомів аплікації, колажу, мозаїки та стилізації.

4. Графічні техніки у створенні анімаційних фільмів (6 год.)

Теоретична частина. Графіка: суть поняття, коротка історія, різновиди, основні виражальні засоби. Графічні техніки.

Техніки малювання тушшю: малювання пером, малювання пензлем, малювання паличками.

Ниткографія.

Практична частина. Виконання графічних малюнків в різних графічних техніках. Створення персонажів у техніці ниткографії (нитки, змоченої у чорній туші). Виготовлення на ватмані графічних текстур і фактур за допомогою гелієвої або кулькової ручки, фломастерів; створення персонажів.

5. Плaska рухома маріонетка (15 год.)

Практична частина. Виготовлення з ватману або кольорового картону стилізованої пласкої рухомої маріонетки людини. Вибір засобів з'єднання рухомих частин (без фіксації, фіксація дротяними шарнірами, зшивання, з'єднання за допомогою клеючої маси багаторазового використання («УНУ», «Faber Castel» тощо).

6. Рух маріонетки під камерою (10 год.)

Теоретична частина. Знімальна кімната: обладнання, техніка безпеки.

Поняття таймінгу, ритму. Поняття фаз, розкладання простих рухів на фази.

Практична частина. Покадрова зйомка виготовлених маріонеток для створення їх запланованого руху у кадрі. Пластичні етюди з однією та кількома маріонетками.

7. Колір та його властивості (6 год.)

Теоретична частина. Поняття контрасту. Зір і кольорове сприйняття кольору. Насиченість кольору, зміна його насиченості. Контраст і нюанс кольору та тону.

Практична частина. Вправи на поєднання та розтягнення кольорів. Створення невеликих фонів для виготовлених раніше маріонеток.

8. Творчі майстерні (21 год.)

Теоретична частина. Природа як джерело натхнення для творчості. Пейзаж, портрет, натюрморт в творах А. Куїнджі, О. Мурашко, С. Васильківського, І. Марчука, І. Левітана, В. Поленова, О. Рокотова, М. Ге.

Практична частина. Спостереження за природою у різні пори року. Читання та слухання літературних творів про природу. Складання монологів, діалогів, оповідань, віршів про природу. Малювання малюнків анімалістичного жанру під музичний супровід.

Перегляд анімаційних фільмів «Корова», «Старий та море», «Ще раз», «Моє кохання» (О. Петров).

9. Пластичні матеріали в анімації (12 год.)

Теоретична частина. Перекладна анімація. Пластичні матеріали в перекладній анімації.

Методика та способи ліплення. Види ліплення, різноманітність прийомів. Особливості ліплення з солоного тіста. Рецепти тіста для ліплення. Кольорове тісто.

Практична частина. Ліплення рельєфів, барельєфів, пластинок з пластиліну та солоного тіста. Ліплення плоских рухомих маріонеток з пластиліну. Виготовлення фонів з солоного тіста для пластилінових маріонеток.

10. Зйомка навчальних етюдів (12 год.)

Практична частина. Виготовлення плоских рухомих маріонеток тварин, комах, транспорту з паперу або пластиліну (за власним задумом). Зйомки етюдів: «Політ метелика», «Полювання кицьки», «Веселе лошення», «Година пік», «У небі над містом» тощо (за власним задумом).

11. Літературно-художня творчість (24 год.)

Теоретична частина. Літературні жанри, їх класифікація. Поняття драматургії. Сценарій. Сценарист. Побудова сценаріїв.

Практична частина. Читання літературних творів з наступним аналізом прочитаного. Інсценізація окремих ключових сцен з п'єс та/або літературних творів (за вибором педагога). Складання історій з життя побутових речей (парасольки, сумки, чайника тощо). Складання віршів. Ігри для розвитку вміння складати історії (біном фантазії за Д. Родарі, картки Проппа тощо).

Написання сценаріїв за мотивами історій.

12. Анімаційне мистецтво в Україні (6 год.)

Теоретична частина. Історія української анімації. Народні риси анімації.

Практична частина. Перегляд фільмів видатних українських режисерів-аніматорів І. Лазарчука, Н. Василенка, І. Гурвич. Обговорення фільмів «Золоте яйце», «Як жінки чоловіків продавали», «Микита-Кожум'яка».

13. Фольклорні традиції в анімації (9 год.)

Теоретична частина. Орнамент: суть поняття та види (рослинний, зооморфний, антропоморфний, геометричний, каліграфічний, пейзажний).

Витинанка: історія та типологія, прийоми вирізування.

Петриківський розпис. Музеї, відомі петриківські розписи в архітектурі.

Українська вишивка: історія, призначення, традиційні орнаменти, стилі, українська вишиванка в інших культурах.

Практична частина. Перегляд анімаційних фільмів, з їх наступним аналізом: «Колискові світу», «Лісова пісня».

Виготовлення витинанок із квадратного аркушу паперу (серветки, зірочки, орнаменти тощо), зі стрічки (гірлянди зі сніговичками, ялинками тощо). Виготовлення простих предметно-декоративних, силуетних та сюжетно-тематичних витинанок за зразком.

Вправи для оволодіння прийомами виконання елементів петриківського розпису, малювання простих композицій, оздоблення виробів.

Виготовлення вітальних листівок.

14. Робота над анімаційним фільмом (74 год.)

Практична частина. Створення творчої групи для роботи над анімаційним фільмом. Написання сценарію. Розкадровування. Розподіл частин роботи між членами групи. Малювання ескізів. Створення фонів, декорацій, маріонеток. Зйомки, участь у монтажу, озвучування фільму. Виготовлення афіші до відзнятого фільму у техніці колажу.

15. Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- основні жанри кінематографа, їх особливості;
- особливості перекладної анімації;
- професійну термінологію: поняття кадр, план, сцена, фаза, таймінг, ритм, кадроплан, сценарій, маріонетка;
- поняття композиції, композиційної рівноваги, центру композиції ;
- поняття перспективи,
- поняття графіки;
- поняття кольоровий, тональний контраст та нюанс;
- поняття об'ємної форми;
- поняття структури літературного, драматичного, кінематографічного твору;
- поняття орнаменту;
- сучасну історію народного декоративного розпису, майстрів, твори;

- традиції та звичаї українського народу.
- історію світової та української анімації, режисерів анімаційного кіно, їх роботи.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- складати історії та сценарії для короткометражних анімаційних фільмів;
- робити графічні малюнки тушшю, гелієвою ручкою, фломастерами;
- прийоми малювання гуашшю та аквареллю,
- технічні прийоми ліплення з пластиліну та солоного тіста;
- виготовляти пласкі рухомі маріонетки з різних матеріалів;
- виготовляти фони для анімаційного фільму;
- знімати камерою епізоди для фільму у техніці перекладної анімації;
- працювати з мікрофоном при озвучуванні, підбирати музичний супровід до фільму;
- створювати афішу до фільму у техніці колажу;
- робити швидкі начерки людей, тварин, природних об'єктів, предметів;
- створювати листівки з орнаментальним оздобленням в стилі народного декоративного розпису, у тому складі петриківського.

Вихованці мають набути досвіду:

- складання історій та сценаріїв;
- розподілу роботи над фільмом;
- виготовлення пласких рухомих маріонеток з різних матеріалів;
- виготовлення фонів для фільмів у техніці перекладної анімації;
- участі в індивідуальному та колективному знімальному процесі;
- озвучування анімаційного фільму;
- створення афіші до анімаційного фільму;
- спостережень та швидких начерків;
- виготовлення листівок із застосуванням народних орнаментів та петриківського розпису.

Вищий рівень НАВЧАЛЬНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	4	4	8
2.	Основи теорії образотворчого мистецтва	4	8	12
3.	Шедеври світового кінематографу	-	16	16
4.	Синтез традиційних та нетрадиційних технік образотворчого мистецтва	2	10	12
5.	Творча майстерня	-	-	16

6.	Навчальні етюди	-	-	12
7.	Літературно-художня творчість	-	12	12
8.	Монтаж та структурна композиція кадру та фільму	4	12	16
9.	Музика в кіно	2	6	8
10.	Робота над анімаційним фільмом	-	172	172
11.	Підсумок	-	4	4
	Разом:	16	272	288

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (8 год.)

Теоретична частина. Творчий колектив фахівців для створення анімаційних фільмів різних видів (мальована, сипуча анімація, живопис під камерою, лялькова, стоп-моушн анімація). Продюсер. Режисер. Художник-постановник. Художник-фазовщик. Художник-аніматор. Майстер з виготовлення ляльок. Оператор. Монтажер. Звукорежисер. Композитор.

Творчість українських аніматорів В. Дахно, Є. Сивоконя, А. Грачової, І. Чурилової, В. Костилюєвої.

Практична частина. Перегляд анімаційної стрічки «Фільм. Фільм. Фільм» (Ф. Хитрук).

Вправи для оволодіння прийомами мальованої анімації. Виконання серії малюнків-фаз (трансформація одного предмета в інший).

2. Основи теорії образотворчого мистецтва (12 год.)

Теоретична частина. Загальні питання теорії та історії зображувального мистецтва: первісне мистецтво, мистецтво стародавнього Єгипту та Месопотамії, мистецтво Стародавньої Греції, мистецтво середньовіччя, мистецтво Епохи Відродження: Італія. Північне відродження: мистецтво нового часу, західноєвропейське мистецтво XIX ст, основні напрямки модернізму.

Практична частина. Перегляд мультфільмів, створених у техніці живопису під камерою, або оживлення картин «Вулиця» (К. Ліф), «Сон смішного чоловіка», «Жила- була мама» (О. Петров).

Копіювання картин відомих художників різних епох. Малювання картин, що передають особливі прикмети відповідної епохи та країни.

3. Шедеври світового кінематографу (16 год.)

Практична частин. Перегляд і аналіз ігрових та анімаційних стрічок: «Казка казок» (Ю. Норштейн), «Тіні забутих предків» (С. Параджанов), «Іванове дитинство» (А. Тарковський). Написання есе за темою «Сцена фільму, що мене вразила». Замальовування та аналіз композиції кульмінаційного кадру.

4. Синтез традиційних та нетрадиційних технік образотворчого мистецтва (12 год.)

Теоретична частина. Плакат: суть поняття, історія, загальна характеристика (види плакатів та їх художньо-образні завдання), мистецьке становлення плакату, українські майстри плакату.

Афіша: суть поняття, різновиди, характеристика. Українська афіша.

Колаж: історія, різновиди, прийоми роботи.

Монотипія: суть поняття, інструменти та матеріали, послідовність виконання малюнку.

Граттаж або воскографія: специфіка жанру, технологія виконання малюнку.

Практична частина. Виконання тренувальних вправ з оволодіння технологіями виконання малюнку в техніках плакату, афіші, колажу, монотипії та граттажу. Створення плакатів та афіш до фільмів минулих років.

5. Творча майстерня (16 год.)

Практична частина. Виготовлення каркасної ляльки для лялькової анімації (з використанням різних матеріалів: пластиліну, пінопласту тощо).

6. Навчальні етюди (12 год.)

Практична частина. Створення та зйомка невеликих тематичних етюдів у техніках живопису під камерою, мальованої анімації, об'єктної (стоп-моушн), лялькової або сипучої анімації (за власним задумом).

7. Літературно-художня творчість (12 год.)

Практична частина. Аналіз сценаріїв фільмів, створених гуртківцями минулих років. Написання відгуків про фільми. Написання синопсисів та логлайнів до фільмів. Створення літературного сценарію фільму, з використанням власних замальовок та нотаток. Складання віршів (за власним задумом).

8. Монтаж та структурна композиція кадру та фільму (16 год.)

Теоретична частина. Монтаж: суть поняття, елементи, властивості та структурна композиція. Технології монтажу: механічний, електронний, лінійний, нелінійний. Базові правила монтажу.

Структурна композиція сценарію і фільму, її елементи. Закони кінокомпозиції. Взаємозв'язок композиції кадру та фільму.

Практична частина. Аналіз монтажу на прикладі анімаційних стрічок «Про козаків» (В. Дахно), «Вовк і пес» (Е. Назаров), «Лягушка-путешественница» (В. Котьончкін). Написання кінематографічного сценарію фільму. Монтаж власного етюдів та фільму.

9. Музика в кіно (8 год.)

Теоретична частина. Функції та техніки, стильова та жанрова багатогранність музики кіно. Традиційні практики музики в українському

кінематографі. Саундтрек. Засоби включення музики у фільм. Поняття фонові музики, звукової доріжки, дикторського тексту.

Практична частина. Гра «З якого фільму ця музика?». Перегляд музичних епізодів художніх фільмів «Ромео і Джульєтта», «Гамлет», «Мері Попінс, до побачення», документального фільму «На 10 хвилин старше», мультфільму «Фантазія-2000» тощо; аналіз впливу музики на сприймання кінофільму.

Перегляд уривків із невідомих кінофільмів або фільмів, створених вихованцями у минулому, без музичного супроводу. Підбір музики для цих фільмів.

10. Робота над анімаційним фільмом (172 год.)

Практична частина. Написання сценарію фільму. Сценарне розроблення. Вибір анімаційної техніки. Розкадровування сценарію. Режисерське розроблення. Малювання ескізів. Створення знімальних матеріалів (для сипучої анімації створення детальних ескізів кожної сцени). Зйомки фільму, його монтаж та озвучування музикою, дикторським текстом та інтершумами. Виготовлення афіши до фільму.

11. Підсумок (4 год.)

Практична частина. Підбиття підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- поняття творчої групи кінематографічного (анімаційного) твору;
- історію світової та української анімації, творчість режисерів українського анімаційного кіно;
- загальні питання теорії та історії образотворчого мистецтва;
- ідентифікувати твори всесвітньо відомих художників різних епох;
- особливості жанрів: афіша, плакат, колаж, монотипія, граттаж;
- поняття есе, синопсису, логлайну, літературного сценарію, режисерського сценарію;
- поняття структурної композиції сценарію та фільму;
- основні принципи монтажу відеозображень;
- поняття дикторського тексту, фонові музики, саундтреку, інтершумів;
- особливості та етапи роботи у анімаційних техніках: живопис під камерою, лялькова, стоп-моушн, мальована, сипуча анімація.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- працювати у техніках: мальована, сипуча анімація, живопис під камерою, лялькова, стоп-моушн анімація;
- виготовляти афіші, плакати, працювати у техніці колажу, монотипії, граттажу;

- виготовити каркасну ляльку та анімувати її;
- писати есе, скласти синопсис та логлайн до фільму;
- аналізувати фільми, літературні, та драматичні твори з точки зору структури, сценарної, режисерської, операторської роботи;
- самостійно монтувати анімаційні фільми, озвучувати їх музикою, дикторським текстом та інтершумами;
- вести дискусію з товаришами та педагогом, відстоювати та аргументувати свою точку зору.

Вихованці мають набути досвіду:

- створення робіт у техніках: живопис під камерою, лялькова, стоп-моушн, мальована, сипуча анімація;
- створення колажів, граттажів, монотипій;
- створення каркасної ляльки;
- написання есе, синопсів та логлайнів;
- аналізу структури сценаріїв фільмів, драматичних творів;
- монтажу відео зображень, озвучування, застосування дикторського тексту та інтершумів;
- роботи над анімаційними фільмами у різних амплуа: сценариста, режисера, художника, аніматора, оператора, лялькаря, монтажера, диктора;
- індивідуальної роботи та роботи у творчій групі;
- дискусій з товаришами та педагогом, аргументування своєї точки зору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азаров, Ю. П. Искусство воспитывать [Текст]: книга для учителя / Ю. П. Азаров. – 2-е издание, исправленное и дополненное. – Москва : Просвещение, 1985. – 448 с.
2. Асенин, С. В. Мир мультфильма. Идеи и образы мультипликационного кино социалистических стран [Текст]: / С. В. Асенин. – Москва: Искусство, 1986. – 308 с., 16 л. ил.
3. Брюховецька, Л. Українська анімація: зб. статей [Текст]: / Л. Брюховецька, А. Канівець. – Київ: Фенікс, 2018. – 264 с., іл.
4. Вайсфельд, И. В. Кино как вид искусства [Текст]: / И. В. Вайсфельд. – Москва: Знание, 1983. – 144 с.
5. Вайсфельд, И. В. Встречи с Х музой. Беседы о киноискусстве в 2-х томах [Текст]: / И. В. Вайсфельд, В. П. Демин, В. И. Михалкович. – Москва: Просвещение, 1981. – 398 с.
6. Василькова, А. Н. Душа и тело куклы. Природа условности куклы в искусстве XX в.: театр, кино, телевидение [Текст]: / А. Н. Василькова. – Москва: Аграф, 2003. – 208 с.
7. Волков, Н. Н. Цвет в живописи [Текст]: / Н. Н. Волков. – 2-е издание. – Москва: Искусство, 1984. – 320 с., 79 ил.
8. Выготский, Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте [Текст]:

- психологический очерк, книга для учителя / Л. С. Выготский. – 3-е издание. – Москва: Просвещение, 1991. – 93 с.
9. Голубева, О. Є. Анімаційна студія у навчальному закладі [Текст]: / О. Є. Голубева, упоряд. О. О. Колонькова. - Київ: Шкільний світ, 2012. – 96 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
 10. Иванов-Вано, И. П. Кадр за кадром [Текст]: / И. П. Иванов-Вано. - Москва: Искусство, 1980. – 240 с.
 11. Крижанівський, Б. М. Мистецтво мультиплікації [Текст]: / Київ: Радянська школа, 1981. – 118 с., іл. – (Серія «У світі прекрасного»).
 16. Мелик-Пашаев А. А. Педагогика искусства и творческие способности [Текст]: / А. А. Мелик-Пашаев // Педагогика и психология. - Москва: Знание, 1982.-96 с.
 17. Мудрость вымысла. Мастера мультипликации о себе и о своем искусстве [Текст]: / Сост. С. В. Асенин. Сборник статей. - Москва: Искусство, 1983. – 207 с.
 18. Мусієнко, О. С. Українське кіно: тексти і контекст [Текст]: / Вінниця: Глобус-Прес, 2009. – 432 с.+ 18 арк. і л.
 19. Неменский, Б. М. Мудрость красоты. О проблемах эстетического воспитания [Текст]: /Б. М. Неменский. - Издание 2-е , переработанное и дополненное. Москва: Просвещение,1987. – 256 с.
 20. Нечай, О. Ф. Основы киноискусства: учебное пособие для некинематографических вузов [Текст]: / О. Ф. Нечай, Г. В. Ратников. Под ред. И. В. Вайсфельда. – 2-е издание, переработанное и дополненное. – Минск: Вышэйшая школа, 1985. – 368 с.
 21. Полунина, В. Н. Искусство и дети. Из опыта работы учителя [Текст]:/ В. Н. Полунина (послесловие Б. М. Юсова).- Москва: Просвещение, 1982. – 191 с.
 22. Претте, М. Творчество и выражение [Текст]: / М. Претте, А. Капальдо (пер. с итальянского А. Б. Махова), т. 2. - Москва: Советский художник, 1985.- 168 с., ил.
 23. Родари, Д. Грамматика фантазии. Введение в искусство придумывания историй [Текст]: / Д. Родари.- Москва: Прогресс, 1990. – 192 с.
 24. Сивоконь, Е. Б. Если вы любите мультипликацию [Текст]: / Е. Б. Сивоконь.- Киев: Мистецтво, 1985. – 73 с., іл.
 26. Усов, Ю. Н. В мире экранных искусств. Книга для старшеклассников [Текст]: / Ю. Н. Усов. – Москва: SvR –Аргус, 1995. – 224 с.
 27. Халатов, Н. В. Мы снимаем мультфильмы [Текст]: / Н. В. Халатов (мир твоих увлечений). - Москва: Молодая гвардия, 1989. – 142 с.
 28. Чуковский, К. И. Собр. Сочинений в 2-х т., т.1 [Текст]: / К. И. Чуковский. - Москва: Правда (библиотека «Огонек»), - 1990. – 621 с.
 29. Ширман, Н. Т. Силуэт на экране [Текст]: / Н. Т. Ширман. - Киев: Мистецтво, 1989. – 187 с., ил.
 30. Энциклопедия отечественной мультипликации (сост. С. В. Капков) – [Текст]: / Москва: Алгоритм. – 2006. - 813 с.
 31. Эриксон Эрлинг. Оживляй-ка поживей ! [Текст]: / Э. Эриксон. Перевод со шведского Н. Казимировской. – Книжная типография АБ. – 2003.- 80 с., ил.